

Óttin fyri trygdarbelti — ógrundaður

Hvi er fólk vanliga so bangin fyri at nýta trygdarbelti?

Henda spurning hevur Sosialurin sett Óla Mikkelsen, nevndarlim í Føroya Felag fyri Ferðsluføði.

— Burtursæð frá, at Óli Mikkelsen persónliga gongur inn fyri trygdarbelti, fara vit her at greiða frá royndum í útlandinum, sum júst víðgæra, hvussu umráðandi tað er, at fólk fáa eyguni upp fyri trygdarbeltinum, sum verju í bilinum.

— Eitt er greitt, sigur Óli Mikkelsen, — ferðsluóhappini hvørva ikki, tí fólk nýta trygdarbelti, men líka so greitt vísa kanningar, at júst trygdarbelti forðar fyri, at fólk fáa álvarsamari løst, um tey koma fyri ferðslu-

óhappi.

Í altjóða tíðarriti um ferðsluføði er umrøða av ymsum kanningum, sum hava verið gjørdar um trygdarbelti.

— Eitt nú í Svøríki, hevur verið gjørt nóg burtúr at gera bilin soleiðis háttaðan, at hann betur er forur fyri at taka móti stoyti, eins og trygdarbelti hevur verið nágreiniliga granskað.

Tað hevur verið sagt, at tú fært reyð merkju og kann bróta eitt rivjabein, um tú kemur fyri ferðsluóhappi í trygdarbelti, men fólk hugsa ikki um, at løstin kanska hevði verið enn álvarsamari, um ikki belti var nýtt.

Tað hevur eisini verið sagt, at trygdarbelti forðar bilføraranum í at

koyra bil, men hetta verður avsannað. Talan er um at venja seg til belti, og tað forðar ikki bilføraranum at handfara bilin, so sum hann eigur.

T.d. í Hollandi eru gjørdar royndir við trygdarbelti og fyrirbrygdi at koyra á sjógv. Her hevur verið sagt, at trygdarbelti forðaði foraranum í at sleppa úr bilinum, sum skjótast. Her var áður talan um, at bilførarin skuldi sita í bilinum til hann var sokkin, og síðan sleppa sær út.

— Veruleikin í royndunum myndar seg órvisi. Um bilførarin koyrir á sjógv, so skal hann ikki biða til bilurin søkkur, at sleppa sær út. Hann skal fara út gjøgnum bilrútin, sum vendar upp.

Hvat hevur tað við trygdarbelti at gera?

— Tað er soleiðis, at tá bilurin stoytir útav og rakar vatnflatuna, so er trýstið stórt. Um einki trygdarbelti er, so kann bilførarin fáa skaða. Hann svimar kanska og kann tí drukna, um hann ikki raknar nóg skjótt við aftur.

Trygdarbelti kann tí geva bilføraranum ein tjans fyri at tryggja livandi frá óhappinum.

Eisini hevur verið sagt, at barnakonur ikki mugu nýta trygdarbelti. Tað er heldur ikki rætt. Belti er soleiðis háttað, at tað situr um mjarnarnar og undir bróstinum. Tí er barnakonan eisini betri vard í trygdarbelti.

Ein kanning er gjørd, har 180 barnakonur høvdu verið fyri ferðsluóhappi. Av teimum vóru 33 pst. slongdar úr bilinum, sum ikki nýttu trygdarbelti.

Eisini visti henda kanning, at 72 pst. av teimum, sum ikki nýttu belti, fingi álvarsamar løstir, meðan bert 15 pst. av teimum, sum nýttu belti, fingi álvarsamar løstir.

Av teimum barnakonum, sum vóru tveittar út, mistu 47 pst. av barnakonunum fostroð, meðan 11 pst. í belti, mistu fostroð.

Óli Mikkelsen sigur, at allar royndir vísa, at ferðin í bili er so stór, at fólk ikki duga at imynda sær, hvussu vandamikið tað er at koyra bil.

Trygdarbelti verjur tann, sum nýtir tað, men ikki hini í bilinum

Henda myndin visir, at trygdarbelti skal nýtast — eisini um tú situr á baksetrinum. Myndirnar eru frá gransking av trygdarbelti í Svøríki

Hvar er mest vandamikið at sita í bilinum?

— Her vísa kanningar, at áður mettu vandapláss í bilinum við síðuna av bilføraranum, ikki heldur í longdini.

Kanningar í Svøríki vísa, at tað er vandamiklast at sita óvartur aftanfyrir í bilinum. Vanligt halda vit, at bert ferðandi frammanfyri í bilinum eru í belti, er í lagi.

Soleiðis er ikki í veruleikanum. Um bilar stoyta saman og bilførarin er í trygdarbelti, so tekur belti og bilurin nakað av stoyt-

inum. Nú visir tað seg í roynd og veru, at mesta vandamikla í hesum er, at tann ið situr óvartur aftanfyrir, fer í stórar ferð antin út gjøgnum rútin ella í ringasta fari, at hann dettur omanyvir bilførarin. Føarin er tá í dupultum vanda.

Hann fær ein stoyt omanyvir seg sum er seks tons, — um bert ferðin hevur verið 50 km.

Hvussu við viðurskiptunum hjá okkum, har bilar fara omanav vegunum og bóla runt. Er tað ikki vandamikið at sita í trygdarbelti í slíkum umstøðum.

— Vit telja tey, sum doyggja í ferðsluni, men gloyma at umhugsu, hvørjar møguleikar tey høvdu havt, um trygdarbelti var nýtt. — Tað er tí einki at ivast í, at nóg høvdu fingið minni álvarsamar løstir, og kanska at okkurt liv hevði verið spart, um trygdarbelti var nýtt.

At enda sigur Óli Mikkelsen, at kanningar vísa, at vandin fyri álvarsomum løsti ella ferðsludeyða er frá átta til 20 ferðir so stórur, í mun til, um trygdarbelti hevði verið nýtt.

Dagny

Viðmerking til kavarudding í Havn:

Borgarstjórin átti at tagt

Vit hoyrdu borgarstjóran í Útvarpinum siga sína hugsan. — Jú, hann viðgækk, at stóran var vána- legk hjá gongufólki í Havn. Hann visti á politiviðtøkuna, sum áleggur tí einstaka at rudda framvið síni egnu ogn. Hetta er

rætt, ella partvís rætt. Síðan fanst borgarstjórin at tí líkasælu, sum valdar millum handilsfólk: »at teir ikki so frægt sum sópa frammanfyri egnu sýnisgluggar«.

Vit sum sunnudagin tann 27. januar 1985 vóru

vitni til, at kavaruddingartól hjá kommununi fór at rudda kavan burtur av økinum hjá P/F Poul Michelsen, Heilsølu, — áðrenn allir vegirnir vóru ruddaðir — og ikki at tala um gongubreytirnar, halda, at borgarstjórin átti at duga sær at tagt. Ikki eigur hann at leggja eftir øðrum, tí sjálvur er hann sloppin biliga við kavarudding.

Annars taki eg undir við at kommunan útvegar sær tól til at rudda gongubreytirnar.

Skattegjaldari við handilsloyvi

Óli Mikkelsen, yvirlækni: — Ferðsluóhappini verða ikki færri ella minni álvarsom, um vit nýta trygdarbelti, men einki er at ivast í, at skaðarnir tá vóru minni álvarsamir. Kanska okkurt liv eisini hevði verið spart, um trygdarbelti við lóg varð sett í gildi í Føroyum